

TAJLAND, PATAJA

U jednoj dalekoj i nemilosrdnoj igri talasa koji su bili rezultat podmuklih zvuka sa dna Indijskog okeana, iz okeana je izronilo poluostrvo na kome su Tajlandđani napravili predivno mestašće koje je vremenom preraslo u turističko naselje po znato svim turistima sveta. Nazvali su ga Pataja.

Izlazim iz aviona i ulazim u aerodromsku zgradu i prvo što uočavam je oslikan zid sa mitološkim likovima gde dominira a ko bi drugi nego Buda. Uvek nasmejani domaćini poželeli su nam dobrodošlicu i uputili nas da izaberemo jedan od minibusova koji su ofarbani jarkim bojama sa motivima flore i faune Tajlanda. Od aerodroma putujemo sa minibusom sa široko otvorenim prozorima ka hotelu gde nas čeka naš domaćin. Usput prolazimo pored nekoliko bogatih reka, čije su obale obrubljene šumarcima bambusa. U daljini se vide grupe crveno-smeđih tikovih drvetva. Prolazimo pored nekoliko pirinčanih polja, zatim slede blage padine sa visokim kokosovim palmama i na njima se njišu domoroci na svom poslu, skidajući plodove i pripremajući ih za sutra da ih iznesu na šarene i prebogatije pijace koje su namenjene turistima. Ljubitelji banana iz minibusova čezljivo gledaju plantaže banana pored kojih prolazimo, dok nam blagi povetarac koji nas miluje u znak do brodošlice donosi opojne mirise kafe ili čaja, nisam baš siguran jer je miris pomešan sa mirisom vanile. Uvek nasmejani vozač našeg minibusu provlači nas putem zasutim tunelima zelenila do našeg hotela, jednog od najlepših u Pataji, koji se nalazi u okruženju cvetnih vrtova, visokih palmi, otvorenih terasa, divnih bazena, zagledan u koralne obale i sprudove Indijskog okeana. U plićem delu bazena smeštene su barske, mermerne stolice, nasuprot bara koji se nalazi u bazenu, gde se posle kupanja u bazenu možete osvežiti egzotičnim pićem. Čim sam se smestio u sobu odmah sam otišao na plažu gde sam posmatrao smiraj ljubičasto narandžastih boja večernjeg sunca koje se njišu nad crvenim koralnim sprudovima. Sunce žuri da nađe spokoj u vreloj tropskoj noći, jer se umorilo od jutarnjeg izranjanja iz ogromne pučine okeana u vrelom zagrljaju sa plodnim tlom poluostrva, ostalo je dok i poslednji ružičasti bljesak ne napusti vlažnu i lepljivu tišinu pešćanih obala.

Tajlandđani se bude sa prvim sunčevim zracima. Kroz tanke zastore hotelskog prozora, dok čekam svog domaćina da dođe po mene, gledam ih kako odlaze na pirinčana polja. Moj domaćin, budistički kaluđer dolazi tačno na vreme po mene. Prihvata moj predlog da razgovaramo ne u hotelu već šetajući pored mora, dok mi on predlaže da obiđemo pirinčana polja na kojima mahom rade muškarci. Pirinač se uzgaja na terasastim poljima koja se nižu jedna iznad druge. Posle dva meseca zrenja kako mi objašnjava moj domaćin, voda se ispušta na niže terase, a pirinač na suvom zri još dva meseca. Šetajući živopisnim putevima našli smo se pokraj pirinčanih polja baš u vreme žetve. Žetva pirinča je najveće slavlje na Tajlandu, mada se to u Pataji kao jednom izrazitom turističkom mestu ne uočava. Nad ivicom pirinčanih polja nadvijaju se palme. Bili smo prisutni slučajno kada je nekim umornim žeteocima ponestalo vode u krčazima, žeđ su gasili presecanjem razbokorenih grana palmi i iz svake palme istekne po litar vode. Izvor pitkog i lekovitog soka nalazi se u zelenim kokosima presecanjem tamnih loptastih plodova. Želeo sam da probam i ja i pitao sam ga koliko bata košta jedan litar soka, dok se on nasmejao i rekao: „Ništa, to šuma časti“. Šume kokosa zaustavljaju pirinčana polja koja bi se širila u nedogled, a sad dok smo se probijali između kokosovih stabala, naišli smo na meni nepoznatu biljku u obliku puzavice.

Objasnio mi je da je to najaromatičnije voće Tajlanda, afrodizijak, peši voće, voće strasti, a oblik i boja podsećaju na naše kajsije. Obrao je nekoliko plodova i šeretski se smejući dao mi je uz komentar šuma časti, a kasnije će me častiti moj vodič koja je ostala pored hotelskog bazena. Ona nije morala da čeka na šumu već joj je u hotelskoj prodavnici stajala na raspolaganju paleta divnog voća, tamno ljubičasti plodovi mangustana sa ukusom zrelog grozda, zeleno žute papaje ukusa sličnog dinji, osvežavajući plod avokada ili durijan čija je kora zelene boje koja podseća na sklupčanog ježa, sladunjavog ukusa i najskuplje je voće. Znajući mog vodiča siguran sam da to neće ni probati jer za nju je mango božansko voće.

Vraćali smo se pored plantaža banana i moj domaćin, sveštenik objasnio mi je da na Tajlandu ima preko dvadeset različitih vrsta banana. Najukusnija je kraljevska banana dok se najviše gaje male šiljaste banane pored kojih smo upravo prošli uz njegov komentar da ću imati prilike da ih jedem u njegovom domu kao pohovane i posipane šećerom u prahu i to je njihova najveća narodna poslastica. Nismo ni primetili da nas ispraća miris zreline požnjevenog pirinča u koji se utapa miris zrelog tropskog voća i topao slani vazduh sa koralnog mora. To se oseća samo predveče. Pošto smo dan proveli u razmeni mišljenja i neobaveznom ćaskanju, dogovorili smo se da sutra obiđemo njegov mali hram i da se upoznam sa religijom i običajima Tajlanda na licu mesta.

Hram se nalazi na prelepom brežuljku u samoj tropskoj šumi daleko od buke savremene civilizacije koja je došla u Pataju sa najezdom turista iz celoga sveta. Kao što je Akapulko najlepše letovalište na svetu tako je i Pataja najlepše letovalište Azije.

Hram je sagrađen u desetom veku, od crvene opeke i dopunjen sa nešto malo vulkanskog kamena. Ukrašen je bogatim reljefima isklesanih u kamenu koji predstavljaju čudovišta iz mitologije, zmajeve, demone između reljefno prikazane prašumske flore. U hramu se tog dana održavala svečanost odgajivača pirinča. Oni oltaru hrama daruju plodove svoga rada a za uzvrat dobijaju svetu vodu koju u posudama od bambusa nose kući i njome prskaju pirinčana polja da bolje rode.

Uz stepenice pele su se šarmantne devojke sa vencima voća i cveća na glavi u dugim belim suknjama a poglede su skrivale rukama. Najženstvenija, najljupkija ženska bića upravo se nalaze na Tajlandu. Nisu to rasne lepotice, ali imaju neodoljivi šarm koji su upravo pokazale danas u hramu. Ostali meštani nosili su korpe sa voćem da hramu daruju plodove svog rada, voće, povrće, cveće, uz odavanje počasti svojim umrlim i svojim dalekim precima za razliku od sličnih običaja Grka, Rimljana, Maja, Acteka koji su umrlima prinosili žrtve. Tu smo na miru okončali našu diskusiju.

Sutradan smo se našli i sreli sa sveštenikom iz nekog drugog budističkog hrama koji je stručnjak za proricanje sudbine gledajući u dlan. Da bi izrekao sudbinu, monah mora duhom da otputuje iz vlastitog tela i da u njega tada ulazi božanstvo hrama koje otpočinje sa proricanjem sudbine

gledajući u moj dlan. Tako monah svojom medijskom seobom omogućuje božansku objavu. U takve priče veruju svi na Tajlandu. Približavajući se hramu iz njega je već dopirala prigušena jeziva muzika. Unutra nas je dočekaio sablasan prizor, sa svih zidova kezile su nam se užasne grimase i mrtvačke lobanje. U teško okađenom prostoru teško se disalo. Mladog monaha upravo su doveli iz njegove odaje i zauzevši položaj lotosovog cveta monah se zadubio u koncentraciju. Prišao sam i dao mu levi dlan koji je on okrenuo na gore, udubio se u njega dok sam ja pomno pratio svaki njegov pokret. Monah je izgledao kao da se u njemu znakovi života polako gase. Svaki pokret je utihnuo, ostala je samo ukočena maska, a onda odjednom izvilo se njegovo telo! Žamor je prostrujao dvoranom. Bog se uselio u njega! Medijum se sve više tresao a krupne graške znojca oblile su mu čelo. Užasni telesni i duhovni napori ovih seansi mora da im gutaju svu snagu. Trzaji su postali sve jači, lice mu je nabreklo i osulo se crvenim pečatima a kroz stegnute zube počeo je da priča. Pored njega stajao je drugi monah sa olovkom i papirom u ruci i zapisivao je ono što je on govorio. Posle mene pristupio je sledeći znatiželjni Evripljanin, zapravo Nemač koji je kao i ja želeo da čuje svoju sudbinu. Sada je onaj monah prišao meni i upitao me na kom jeziku želim da dobijem papir koji se odnosio na mene. Odgovori sam na srpskom. Učtivo mi je objasnio da za taj jezik nisu ni čuli već da izaberem jedan od poznatih svetskih jezika. Odlučio sam se za nemački. Posle simbolične nadoknade dobio sam urađen na savremenom kompjuteru tačan opis moje prošlosti, mog sadašnjeg stanja kao i moje budućnosti na osnovu opisa mojih karakternih osobina. Kada sam pročitao nisam mogao da poverujem, pa ja koji znam sve o sebi ne bih mogao tako da napišem o svojoj prošlosti. S obzirom da je od tada prošlo dvadesetak godina mogu samo da konstatujem da mi je pogodio i budućnost pa čak i to da ću se baviti pisanjem knjiga što mi je tada bilo smešno. Ja i pisanje knjiga, svašta!

Na Tajlandu rade svi čak i deca. Posmatram sa prozora kako ujutru kada se more povuče i kada na koralnom pesku ostane mozaik najraznovrsnijih oblika i boja školjki, dečaci i devojčice istrče iz svojih kuća da ih pakupe i odnesu u radnje svojih roditelja. Potom sedaju na male drvene stolice pored radnji i vešto nižu školjke i pužice u bogate niske koje prodaju u svojim malim radnjama kao ogrlice, narukvice ili suvenire. Tu se takođe neguje umetnost rezbarije u abonosu, mahagoniju, tikovini. Uveče dok sam šetao pored tih malih radnji posmatrao sam mladiće koji su snagom svoje mašte krojili iz drveta figure bogova, igračica, demona iz spevova „Ramajane“ i „Mahabharate“ majmuna, sa dletom i čekićem ih obrađivali i sitno rezbarili bez prethodnog ucrtavanja crta u drvetu.

U toj prirodi nabubrelej od snažnih sokova koji prožimaju razbokoreno lišće i cveće, slikari su sa zanosom stvarali i nalazili motive za svoja slikarska platna. Tu se za slikanje često opredeljuju i čitave porodice. Obišao sam jednu gde su me oduševila deca od šest i sedam godina starosti koja su stvarala slikarska platna i otkrivala svoj nasledeni talenat. Uz osveženje sokova, papaja, manga, grejpfurta, ananasa odabrao sam nasumice jedan sok i dve slike i zadovoljan napustio porodicu koja se izdržavala od slikanja bujnog zelenila, igračica, mora, mitoloških ličnosti.

Tako sam završio svoju posetu mom prijatelju, budističkom svešteniku Čing Šingu, pozdravili smo se i vraćao sam se za Bangkok autobusom da bih bolje upoznao Tajland. Prolazio sam kroz naseljena mesta i zapazio koliko su Tajlandčani vredni. Oni uvek nešto rade. Kada smo pravili pauzu u jednom malom mestu, odmah sam iz autobusa primetio grupu mladića koji su sedeli na zemlji prekrivenoj retkom travom i pleli su od bambu sa korpe, šešire, podmetače i bezbroj malih stvari potrebnih za domaćinstvo. Put se polako otima od prašume, vlažne klime i monsunskih kiša. Na sledećem stajalištu u nekom živopisnom selu upozoreni smo da se nalazimo u šumi gde ima mnogo majmuna u šta smo se ubrzo uverili, ali i upozorenje da pazimo svoje stvari jer ih majmuni tako vešto ukradu i odnose u džunglu. To su majmuni amateri koji kradu iz radoznalosti dok u Bangkoku postoje dresirani majmuni koji kradu i odnose stvari svom vlasniku, dreseru. Naš poslednji odmor desio se u jednom malom gradiću nadomak Bangkoka. Tu smo imali priliku da vidimo nešto očaravajuće što ostavlja snažan utisak. Posmatrali smo mlade plesače i plesačice koji izvode impresivne igre ljubavi i snage, igru Site i Rame uz pratnju demona, majmuna. Prašumsko zelenilo je dekor za njihovu igru. Sa blizu stotinak pokreta očiju, obrva, glave, ruku i stopala uz muziku koja se svira na bambusu, u živo pisnim kostimima jarkih boja gde je oslikana borba dobra i zla i gde uvek pobeđuje dobro nad zlim. Borba dobra i zla je simbolično predstavljena kroz ples mladih devojaka i divlju igru zveri iz prašuma. Kada lepršave igračice napuste pozornicu na kraju večeri ples lelong je zaigralo nekoliko najtalentovanijih. Lelong se pleše zatvorenih očiju sve dok u mladom telu postoji snaga za ples. Kada devojke padnu od zamora u trans, prihvate ih i odvede sa pozornice.